

Evropská datová legislativa v kontextu datové ekonomiky EU

konference ‘České právo a informační technologie’

14. 2023 září, via Teams

Michal KUBAN (SNE), European Commission
DG for Communications Networks, Content and Technology, unit G1

Růstový potenciál ekonomiky založené na datech

Celosvětový objem dat poroste

2018

33 zettabytů

Věž postavená z 512 GB tabletů obsahujících tato data by dosahovala až na Měsíc.

2025

175 zettabytů

To odpovídá pětinašobku vzdálenosti ze Země na Měsíc.

Růst odpovídající 1 260 tabletům za vteřinu.

5–11 bilionů eur

Internet věcí a služby do roku 2030 v rámci celého světa

120 miliard eur

Roční úspory ve zdravotnictví v EU

10–20 %

Úspory v odvětví dopravy, stavebnictví a průmyslu analýzou údajů v reálném čase

270 miliard eur

Očekávaný dodatečný HDP v EU-27 do roku 2028 díky novým pravidlům pro data

5 až 10 %

Společnosti investující do inovací založených na datech vykazují růst produktivity rychlejší o 5 až 10 %

Priority Evropské komise 2019-2024

Evropa připravená na digitální věk je na vrcholu priorit agendy EK:

A European Green Deal

Europe aims to be the first climate-neutral continent by becoming a modern, resource-efficient economy.

A stronger Europe in the world

The EU will strengthen its voice in the world by championing multilateralism and a rules-based global order.

A Europe fit for the digital age

The EU's digital strategy will empower people with a new generation of technologies.

Promoting our European way of life

Europe must protect the rule of law if it is to stand up for justice and the EU's core values.

An economy that works for people

The EU must create a more attractive investment environment, and growth that creates quality jobs, especially for young people and small businesses.

A new push for European democracy

We need to give Europeans a bigger say and protect our democracy from external interference such as disinformation and online hate messages.

Vytvoření jednotného trhu s daty

Evropská datová strategie

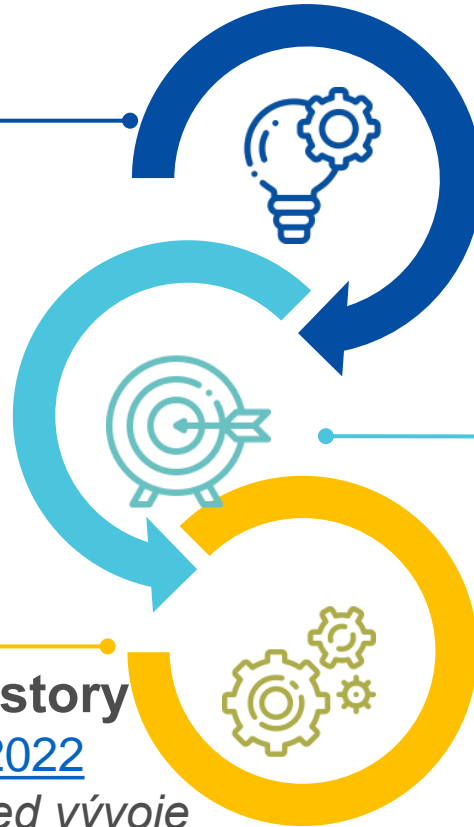
- [Publikována v únoru 2020](#)
- Trh s daty postavený na hodnotách a pravidlech EU

Společné evropské datové prostory

- [Staff Working Document – únor 2022](#)
Na žádost Evropské rady, přehled vývoje datových prostor
 - ✓ Horizontální hlediska (koncepce, právní předpisy a legislativy EU, financování)
 - ✓ Sektorově zaměřené iniciativy

Legislativní rámec napříč sektory

- [Nařízení o správě dat](#) – červenec 2022
- [Akt o datech](#) – politická dohoda červen 2023
- [Prováděcí nařízení k seznamu datasetů s vysokou hodnotou \(HVDS\)](#) (Směrnice o otevřených datech) – prosinec 2023

Přehled opatření v oblasti dat

[D] Jaká data máme na mysli?

[H] Kdo je držitel dat?

[A] Jaké opatření?

Q4 20

Nařízení o správě dat

Dobrá správa dat nepočká!

[D] Údaje dobrovolně zpřístupněné držiteli údajů

[H] Veřejný sektor, podniky, jednotlivci, výzkumní pracovníci

- [A]
- Umožnění snadnějšího kontrolované sdílení těchto údajů (technicky, právně a s organizační podporou).
 - Budování důvěry ve sdílení dat
 - Zajištění interoperability dat napříč odvětvími

Q4 20

Akt o digitálních trzích

Data: klíčový element tržní nadvlády technologických gigantů (Big Tech)

[D] Údaje uchovávané online platformami, které pocházejí od uživatelů (podniků i jednotlivců).

[H] Online platformy

- [A]
- Kromě dalších opatření, určete vhodná nápravná opatření v oblasti přístupu a přenositelnosti

Q3 22

Prováděcí nařízení o seznamu HVDS

Vysoce kvalitní data pro malé a střední podniky a inovace

[D] Data s vysokou socio-ekonomickou hodnotou jako otevřená data

[H] Veřejný sektor

- [A]
- Zpřístupnění těchto dat k opakovanému použití a zdarma.

Q1 2022

Akt o datech

Lepší přístup k datům a jejich kontrola pro spravedlivou datovou ekonomiku

[D] Společně generovaná data IoT věcí z průmyslu a od jednotlivců, zdroje velkých dat v držení podniků

[H] Soukromý sektor

- [A]
- Zajistit flexibilní využívání zdrojů velkých dat veřejnou správou pro obecné blaho
 - Zavedení spravedlnosti při využívání společně generovaných IoT dat.
 - Zajistit, aby Evropané měli kontrolu nad svými údaji vůči jurisdikcím třetích zemí.
 - Prozkoumejte právní předpisy v oblasti práv duševního vlastnictví z hlediska možných překážek

Nařízení o správě dat (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/868 ze dne 30. května 2022)

Využití potenciálu dat pro hospodářství a společnost

Pilíř 1:

Opakované použití určitých **chráněných dat** v držení **subjektů veřejného sektoru**

Pilíř 2:

Rámec pro poskytovatele služeb zpracování dat

Pilíř 3:

Podnikový a individuální **datový altruismus** pro účely obecného zájmu

Pilíř 4:

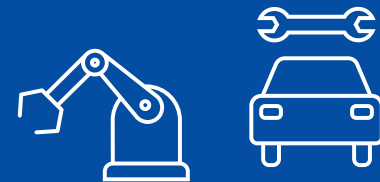
Koordinace a interoperabilita: **Evropský sbor pro datové inovace**

Horizontální rámec pro vytvoření jednotného trhu s daty

Akt o datech: Rozsah práv a povinností

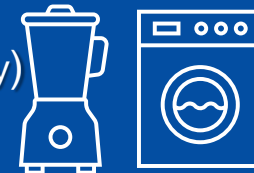
Lepší přístup k datům Internetu věcí

Výrobci předmětů internetu věcí (IoT) musí umožnit přístup a mohou data používat.

Uživatelé objektů internetu věcí mají právo na přístup k údajům a na jejich přenos

Třetí strany mohou data využít k nabízení služeb (malé a střední podniky mají zvláštní podmínky)

Bojovat proti nespravedlnosti smluvních podmínek

Společnostem je zakázáno jednostranně ukládat nespravedlivé smluvní doložky týkající se sdílení údajů o malých a středních podnicích.

Zpřístupnit obchodní údaje pro společné blaho

Společnosti musí zpřístupnit data subjektům veřejného sektoru v případě mimořádných událostí a jiných výjimečných potřeb.

Snazší přechod mezi cloudovými službami

Poskytovatelé cloudových služeb musí zákazníkům zajistit snadné podmínky změny poskytovatele.

Usnadnění výměny dat prostřednictvím technických norem a interoperability

Evropská komise může přijmout technické specifikace, je-li to nezbytné pro zajištění interoperability.

Směrnice o otevřených datech (2019/1024 ze dne 20. června 2019) => Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/138 Seznam datových souborů s vysokou hodnotou

Geoprostorová data

Pozorování Země a životní prostředí

Meteorologické údaje

Statistika

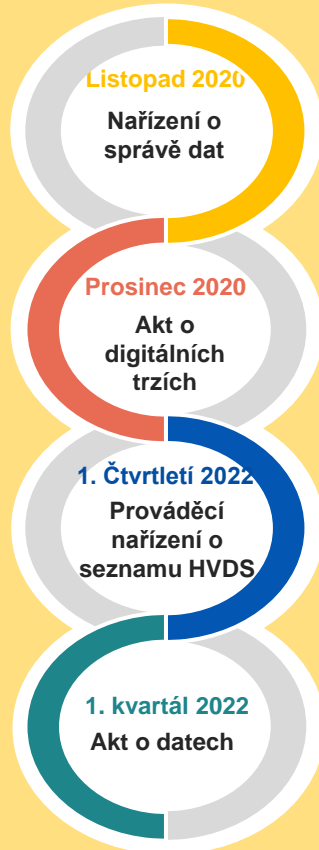
Společnosti a vlastnictví společností

Mobilita

- Datové soubory uvedené v prováděcím aktu, které mají být zpřístupněny:
 - zdarma
 - ve strojově čitelných formátech
 - prostřednictvím rozhraní API a (je-li to relevantní) jako stahování v bulku
- Přijetí: 21.12. 2022
- Publikace v Úředním věstníku EU: leden 2023
- Účinnost: 16 měsíců po vstupu v platnost, tj. **9. června 2024**
- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023R0138>

Evropská datová strategie kombinuje:

Legislativní rámec, který umožňuje větší sdílení údajů, přístup k nim a jejich využívání

+

Zavádění a financování **společných evropských datových prostorů ve** strategických odvětvích a oblastech veřejného

Únor 2022: Staff working document on data spaces(SWD)

Datové prostory sdružují datové infrastruktury a rámce řízení a usnadňují sdružování a sdílení dat.

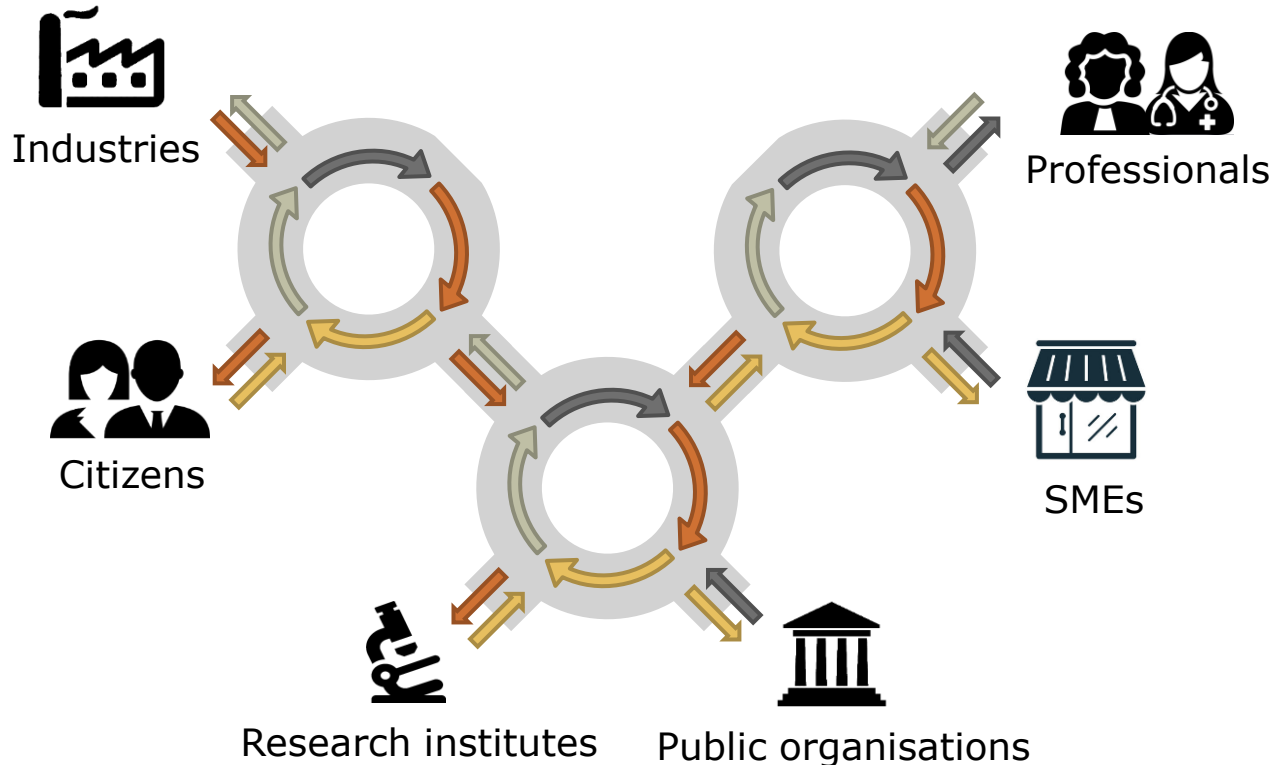
- Pracovní dokument útvarů Komise prezentuje příslušné **horizontální aspekty** (koncepce, aspekty správy dat, nezbytná IT infrastruktura), z nichž mohou **odvětvové iniciativy** (financování nebo právní předpisy) plynout, aby mohly reagovat na různá specifika.
- Popisuje rovněž **aktuální stav** společných evropských datových prostorů.

EU funds and programmes that will support this field:

- Program Digitální Evropa
- Program Horizont Evropa
- Nástroj pro propojení Evropy
- Multi-Country Project in European Common Data Infrastructure and Services (incl. IPCEI and EDIC)
- Recovery and Resilience Facility
- Evropský fond pro regionální rozvoj
- Další iniciativy v oblasti datové infrastruktury

Společné evropské datové prostory

sjednocený datový ekosystém založený technické infrastruktury a data governance (soubor pravidel a předpisů) na sdílených politikách a pravidlech.

Držitelé dat mají kontrolu nad tím, kdo může mít přístup ke svým datům, za jakým účelem a za jakých podmínek je lze použít. Z technického hlediska lze datový prostor považovat za koncept integrace dat, který nevyžaduje společné schéma databází a fyzickou integraci údajů, ale je spíše založen na distribuovaných datových úložištích a integraci „podle potřeby“.

Definice Společných evropských datových prostor – nařízení o správě dat

Společné evropské datové prostory

Zdraví

Průmysl a
zpracovatelský
průmysl

Zemědělství

Financování

Mobilita

Green Deal

Energie

Veřejná správa

Digital Skills

Datové soubory s vysokou hodnotou z veřejného sektoru

- Řízené zúčastněnými stranami
- Bohatý soubor údajů různého stupně otevřenosti
- Sektorová správa dat (smlouvy, licence, přístupová práva, uživatelská práva)
- Technické nástroje pro shromažďování a sdílení údajů

Centrum pro podporu datových prostorů (Data Spaces Support Centre)

- Koordinace rozvoje datových prostorů
- Zajištění společných norem a interoperability

Technická infrastruktura pro datové prostory

Edge &
cloudové služby

Smart
Middleware
solutions

Tržiště s daty

Vysoce výkonná
výpočetní technika

AI on demand
platform

Testovací a
experimentální zařízení
umělé inteligence

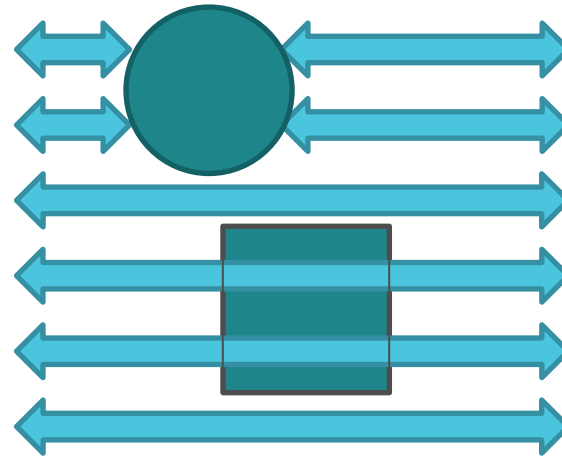
Datové prostory = datová infrastruktura + data governance

Stávající situace

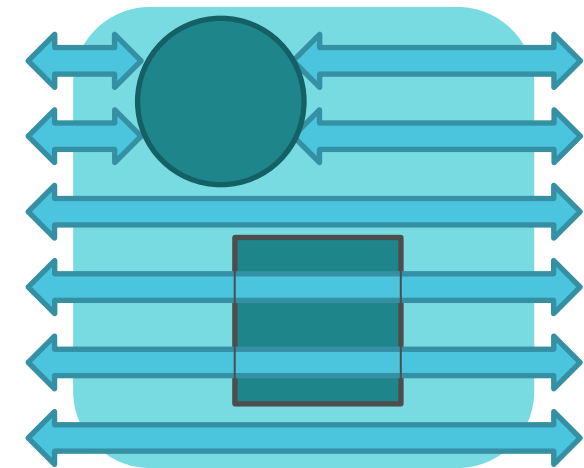
Sdílení dat v jednotlivých odvětvích na základě smluvních ujednání.

Propojování

Infrastruktury pro sdílení dat s centralizovaným hostingem dat a/nebo datová tržiště s cílem umožnit vyhledávání a snížit transakční náklady v případech, kdy údaje nejsou uchovávány v centrálním úložišti.

Datový prostor

Mezi účastníky datového prostoru jsou vytvářeny vazby. Sloučená data jsou uložena distribuovaným způsobem s nástroji umožňujícími objevování, přístup a analýzu napříč odvětvími, společnostmi a subjekty.

Akteři – Společné Evropské datové prostory

- **Data Space Support Centrum (DSSC)**
 - koordinace všech příslušných opatření týkajících se odvětvových datových prostorů v Evropě
 - blueprint, osvědčené postupy, společné normy, podpůrné činnosti a předávání znalostí
 - financováno z programu DIGITAL Europe
- **Koordinační a podpůrné akce (CSAs)**
 - pro datové prostory specifické pro jednotlivá odvětví/oblast
 - komunita praxe, prioritní datové soubory, zapojení zúčastněných stran, správní/obchodní modely, plán
 - financováno z programu DIGITAL Europe
- **Evropský sbor pro datové inovace (EDIB)**
 - Poradní a poradní orgán zřízený nařízením o správě dat, který má být zřízen v říjnu 2023
 - guidelines pro interoperabilitu společných evropských datových prostorů

Úloha EK při podpoře vytváření datových prostorů

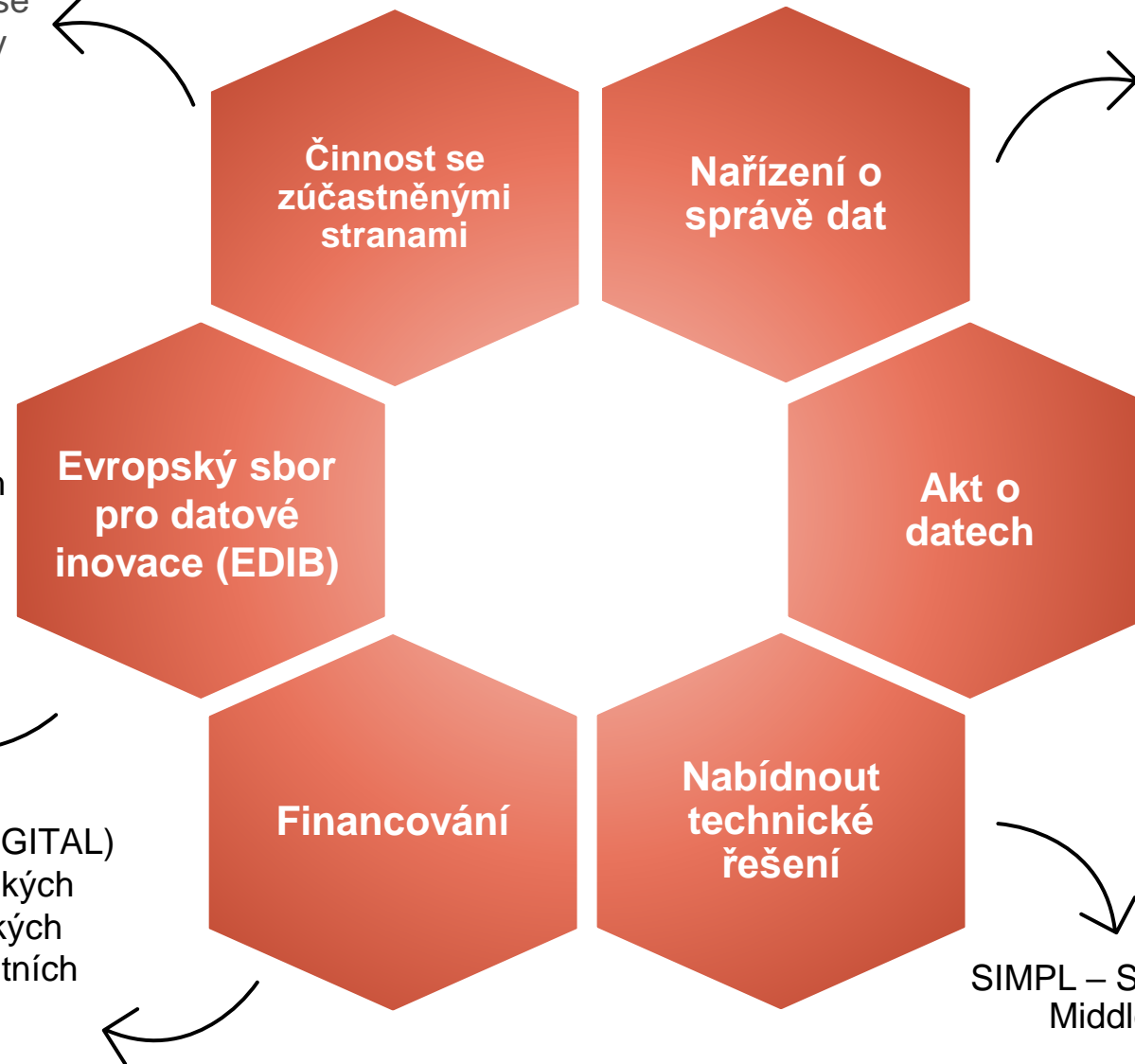
Spojit zúčastněné strany se společnou politikou EU v oblasti údajů

Zajistit TRUST u datových transakcí, např. neutrálních zprostředkovatelů dat

Podporovat Komisi v těchto oblastech:

- Vydávání pokynu, manuálů a doporučení pro usnadnění rozvoje společných evropských datových prostorů
- Určení příslušných norem a požadavků na interoperabilitu pro meziodvětvové sdílení dat

Finanční program EU (zejména DIGITAL) na zavedení společných evropských datových prostorů jako evropských digitálních infrastruktur v konkrétních odvětvích/oblastech

Zajistit FAIRNESS při rozdělování hodnoty dat mezi aktéry ekonomiky založené na datech

SIMPL – Simpl Smart Middleware

Současná situace

❑ Prováděcí nařízení o datových souborech s vysokou hodnotou:

- Přijaté dne 21. prosince 2022 a účinné od dne 9. června 2024.

❑ Nařízení o správě dat

- Přijato dne 30. května 2022 (nařízení (EU) 2022/868)
- Účinné od 24. září 2023.

❑ Evropský akt o datech

- Postupem spolurozhodování s Evropským parlamentem a Radou
- Očekávané přijetí: 2023 (3. trialog, 27. června 2023 – politická dohoda)

❑ Společné Evropské datové prostory

- Přípravné činnosti zahájené v rámci výzev 1 a 2/2022 v rámci programu Digitální Evropa
- Zaváděcí opatření většinou započatá v roce 2023

❑ Pracovní program Digitální Evropa

- Pracovní skupina na období 2023–24 byla přijata v březnu 2023
- První výzva: ČTVRTLETÍ 2023

Děkuji za pozornost

email: CNECT-G1@ec.europa.eu
Unit G1 of DG CONNECT

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/LSU/?uri=celex:32019L1024>

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/open-data>